

Motion till riksdagen 2021/22:4533

av **Robert Hannah m.fl. (L)**

med anledning av prop. 2021/22:198 Stärkt rätt till skadestånd för brottsoffer

Förslag till riksdagsbeslut

1. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att ge brottsoffer stärkta möjligheter att få ersättning från dömda gärningspersoner och tillkännager detta för regeringen.
2. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att nivån på den nya ersättningsformen särskild anhörigersättning behöver uppfattas som skälig och tillkännager detta för regeringen.

Motivering

Brottsoffers möjlighet till skadestånd måste förbättras. Liberalerna anser att propositionens förslag går i rätt riktning, men att mer behöver göras. I nästa steg bör en bredare översyn av regelverket ske för att möjliggöra att Brottsoffermyndigheten ges bättre möjligheter att aktivt driva in fordringar från redan dömda gärningspersoner utan att brottsoffren ska tvingas att medverka aktivt. Det kan ske både genom att staten utbetalar beloppet till brottsoffret och därefter tar över fordran eller ger bättre juridiskt stöd för att driva in ersättningen. Liberalerna menar att dagens system skapar ett onödigt lidande för brottsoffer. De som blivit utsatta för ett brott av en gärningsperson tvingas med dagens ordning att aktivt interagera med förövaren för att få sin ersättning.

I propositionen lyfts att riksdagen redan tillkännagivit för regeringen att ett nytt system, där Brottsoffermyndigheten betalar ut ersättningen direkt, behöver utredas. Även remissinstanserna Brottsofferjouren Sverige och Riksorganisationen för anhöriga till våldsdödade (RAV) föredrar en sådan ordning.

I samband med en bredare översyn bör det också särskilt analyseras den situation då en brottsmisstänkt person åtalas och får en lagakraftvunnen dom emot sig, men där den i högre instans fastställda fängelsedomens är kortare än den tid som personen suttit i häkte. Då kan personen få ersättning för frihetsberövande den överskjutande tiden trots

att vederbörande fällts för brottet i fråga. Med tanke på att ersättningen för frihetsberövande beräknas på andra grunder än skadeståndet till brottsoffren kan den dömda dessutom få högre ersättning än vad brottsoffret får i skadestånd. Sådana situationer kan vara i hög grad stötande för den allmänna rättskänslan. Därför bör regelverket ses över för att analysera på vilka grunder som ersättningen ska beräknas till en brottsdömd person vars frihetsberövande i häktet pågått längre tid än det fängelsestraff som fastställs i en lagakraftvunnen dom.

I propositionen föreslås en ny form av ideell ersättning, s.k. särskild anhörigersättning. Brottsoffermyndigheten och Riksorganisationen för anhöriga till våldsdödade (RAV) anser att regeringens förslag kommer att leda till för låg ersättning. Liberalerna menar att ersättningen bör motsvara den ideella skada som det är att mista en nära anhörig. Regeringen behöver garantera att ersättningen överensstämmer med den allmänna rättskänslan för att den ska uppfattas som skälig och legitim. En för låg ersättning riskerar att uppfattas som stötande av de som tar emot den.

Riksdagen bör tillkännage för regeringen att den mot bakgrund av ovanstående bör komma med förslag för att säkerställa att den särskilda anhörigersättningen snabbt kommer de anhöriga till del och har skäliga nivåer som står i rimlig proportion till det lidande de anhöriga drabbats av.

Robert Hannah (L)

Johan Pehrson (L)

Maria Nilsson (L)

Lina Nordquist (L)

Gulan Avci (L)

Christer Nylander (L)

Mats Persson (L)

Allan Widman (L)